

2025-11-06

Nationell utblick vandningsleder

NATIONELLT RAMVERK FÖR
VANDRINGS
LEDER

Agenda

- Satsning på vandringsleder
- Nationellt ramverk för vandringsleder
- Nationell samverkansmodell för vandringsutveckling
- Tips och kommande

Naturvårdsverkets uppdrag kring vandringsleder

- Statliga ledsystemet i fjällen
- Leder inom skyddad natur
- **Vandringsleder där staten inte är huvudman**

Regeringens satsning på vandringsleder

- Regeringsuppdrag *Vandringsleder och fjälleder* (2022 - 2027)
 - 50 miljoner/år
- Regeringsuppdrag *Ökad ambition för vandringsleder i Jämtland och andra fjällän* (2025 - 2027)
 - 25 miljoner/år
- Plan för klimatanpassning (2025 - 2027)
 - 5 miljoner/år
- Budgetproposition: *Upprustning av vandringsleder** (2025 – 2027)
 - 50 miljoner/år

FOTO: TOMMY PEDERSEN

Bidrag för organisering av vandringsleder

Syfte att stärka regional och/eller tematisk organisering och samordning av vandringsleder där staten inte är huvudman.

2022 – 13,2 mnkr

2023 – 19,4 mnkr

2024 – 19,2 mnkr

2025 – 12 mnkr (medfinansieringsgrad 30 procent)

2026 – medfinansieringsgrad 50 procent

2027 – medfinansieringsgrad 70 procent

Nationellt ramverk för vandringsleder

- System av kvalitetskriterier och verktyg. Det är öppet och tillgängligt som stöd för alla som arbetar med att utveckla och förvalta vandringsleder.
- Kriterierna beskriver vad som är viktigt för att åstadkomma en utveckling mot en hållbar, kvalitetssäkrad och attraktiv vandringsled.
- Ska läsas som en rekommendation som kan stödja och inspirera ett långsiktigt förbättringsarbete. Implementering av kriterierna sker i takt med resurser och ambitionsnivå för vandringsleden.
- Ramverkets rekommendationer ska bidra till högre kvalitet och en gemensam standard för svenska vandringsleder.

Ramverkets fem kriterieområden:

- Organisering
- Fysisk led
- Upplevelse
- Service
- Kommunikation

FOTO: TOBBE NILSSON

Varför ett ramverk?

- Ökat besöksstryck på lederna leder till slitage och behov av bättre lokal organisering.
- Ledarbetet präglas ofta av kortsiktiga insatser; långsiktiga åtaganden och effektiv resursanvändning behövs.
- Fler besökare, både vana och ovana, ställer högre krav på skötsel, skyltning och service.
- Markägare efterfrågar tydliga överenskommelser för att skapa ordning, förebygga konflikter och värna allemansrätten.

FOTO: HENRIK TRYGG

Varför ett ramverk?

- Besökare vill ha trygga och attraktiva upplevelser – kvalitetssäkring blir därför viktig som både trygghets- och marknadsföringsfaktor.
- Utveckling av leder gynnar lokala företag, skapar arbetstillfällen och stärker kommuners attraktivitet.
- Ett välutvecklat friluftsliv bidrar till inflyttning, lokal tillväxt och förbättrad folkhälsa.

FOTO: HENRIK TRYGG

Ramverkets SharePoint-yta

365-portalen på NV | SharePoint

NATIONELLT RAMVERK FÖR VANDRINGS LEDER | Nationellt ramverk för vandringsleder

Startsida

- Kvalitetskriterier
- Verktysglåda
- Samverkansmodell för va...
- Hållbart, grunden för Nat...
- Om ramverket och historik
- Dokument
- Papperskorgen
- Redigera

+ Ny | Sidinformation | Förhandsgranskning | Analys

Foto: Per Bifrost

Välkommen till Nationellt ramverk för vandring ^{GD}

Ramverket riktar sig primärt till myndigheter, regioner, kommuner och andra ledansvariga som arbetar med vandringsleder som ligger utanför det statliga systemet runt om i hela landet.

Ramverket består av kvalitetskriterier och en tillhörande verktysglåda. Kriterierna beskriver vad som är viktigt för att åstadkomma en utveckling mot en hållbar, kvalitetssäkrad och attraktiv vandringsled. De ska läsas som en rekommendation som kan stödja och inspirera ett långsiktigt förbättringsarbete. I verktysglådan finns en samling goda exempel på avtalsmallar, stöddokument, manualer m.m. som har tagits fram eller samlats in från redan etablerade leder. Dessa kan användas som inspiration för dig som jobbar med vandringsleder och fungerar som vägledning för att realisera kvalitetskriterierna.

Nyheter

+ Lägg till

Kvalitetskriterierna har fått egna sidor
Nu finns kvalitetskriterierna för det nationella ramverket...

Hedberg, Lisa för 7 dagar sedan
14 visningar

Lärdomar från investeringsstödet för mountainbike- och vandringsleder samlade i ny...
Oxford Research har i en ny länderapport sammanställt...

Hedberg, Lisa 25 september
11 visningar

Ny visuell identitet samt vägledning för klimatanpassning tillgängliga i verktysglådan
Arbetet med Nationellt ramverk för vandringsleder får ege...

Diehl, Lisa 6 augusti
39 visningar

Skånes uppdaterade standarder och mallar nu i verktysglådan
Flera uppdateringar från Skåne finns nu tillgängliga! Regio...

Diehl, Lisa 2 juli
47 visningar

Visa alla

Läs mer på www.ramverkvandring.se
Skaffa en användare genom att skriva
till kundtjanst@naturvardsverket.se

Nationell samverkansmodell för vandring utveckling

Nationellt ramverk för vandringsleder
omhändertas i Nationell samverkansmodell för
vandring utveckling.

Syfte

Syftet med den Nationella samverkansmodellen för vandringsutveckling är att skapa förutsättningar för tillämpning, förvaltning och utveckling av Nationellt ramverk för vandringsleder på såväl lokal som regional och nationell nivå, genom representantskap i alla led.

FOTO: PER BIFROST

Naturvårdsverket

Tillhandahåller ramverket på webben.
Sammanfattar och leder samordningsgruppen.
Sammanfattar och leder utvecklingsgruppen.

Samordningsgruppen

Planerar arbetet i Utvecklingsgruppen
samt beslutar om och verkar för
genomförandet av nationell
handlingsplan.

Regionala nätverket för besöksnäring och turism

Driver frågan om system för urval av leder för marknadsföring av
Sverige som vandringsdestination. Pådrivande av implementering
av ramverket regionalt inom besöksnäringens utveckling.

Arbetsgrupper

Utvecklingsgruppen

Verkar gemensamt för att implementera ramverket i sin
helhet. Identifierar behov och utvecklingsfrågor till en
gemensam handlingsplan nationellt samt förmedlar
information åt båda håll i modellen.

Regional ledsamordning

Implementerar och tillämpar Nationellt ramverk för vandringsleder
regionalt och lokalt i sina respektive områden samt ger input till
Utvecklingsgruppen för utveckling av ramverket.

Ledsamverkan – Ledansvariga – Ledförvaltare – Ledpartners

Vandringsledsforum

Inspiration och erfarenhetsutbyte
för hela vandringsleds-Sverige
utifrån Nationellt ramverk för
vandringsleder.

KVALITETSKRITERIER

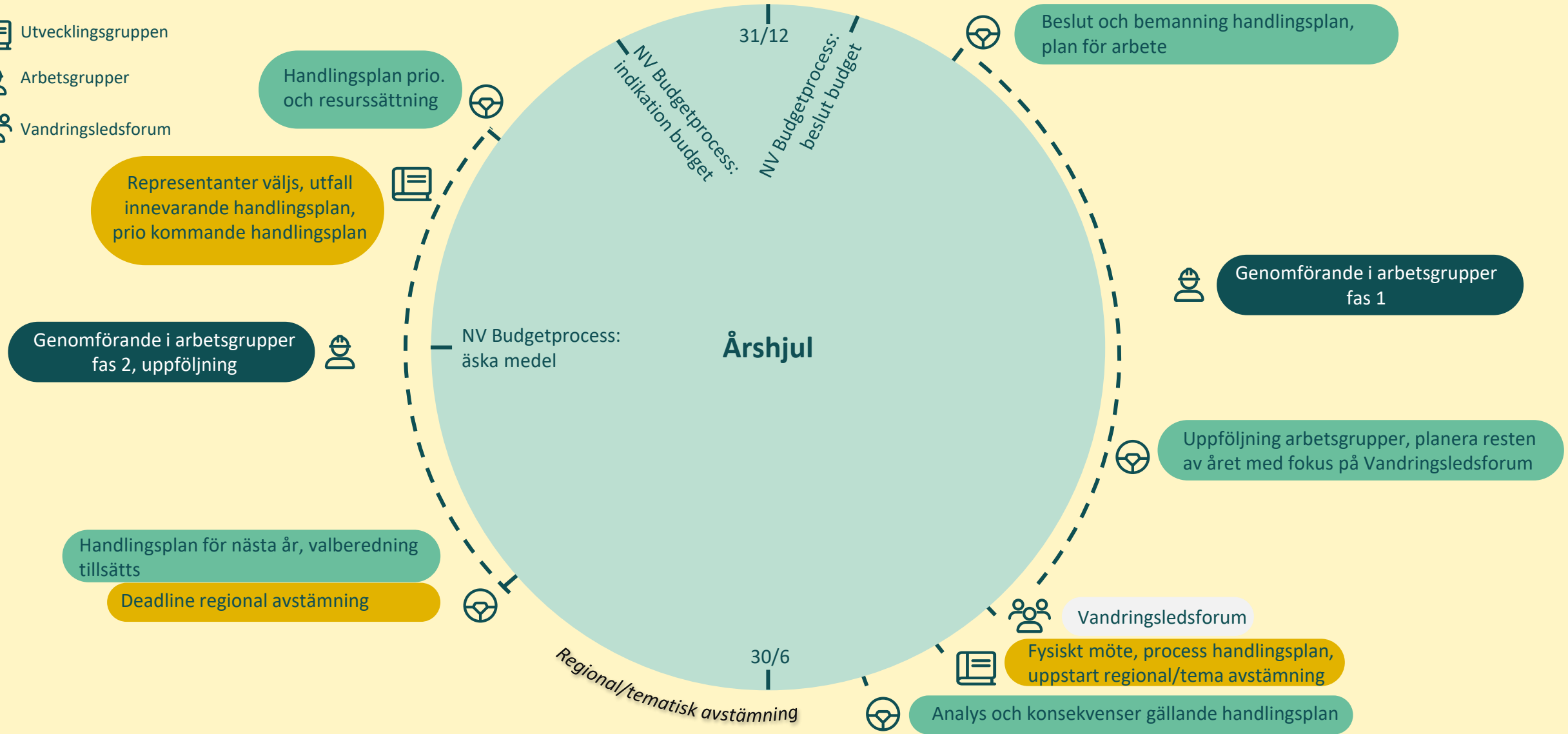
VERKTYGSLÅDA

RAMVERK

Årshjul inom Nationell samverkansmodell för vandringsutveckling

- Samordningsgruppen
- Utvecklingsgruppen
- Arbetsgrupper
- Vandringsledsforum

Handlingsplan och målbild

- Det verktyg inom Nationell samverkansmodell för vandringsutveckling som driver vårt gemensamma arbete framåt och skapar förutsättningar för att stärka Sveriges vandringsleder på nationell nivå.
- Aktiviteterna är en spegling av de behov som identifieras som avgörande att lyfta nationellt för att uppnå största möjliga genomslag och röra oss mot den gemensamma målbilden:
 - En väl utvecklad nationell infrastruktur för vandringsleder.
 - Vandringsleder är en viktig del av attraktiva platser och förutsättningar för att leva, verka, bo och besöka.
 - Goda förutsättningar för ett hållbart friluftsliv nu och i framtiden.
 - Sverige är en av Europas mest ledande och hållbara vandringsdestinationer, med en ökad andel internationella gästnätter i Sverige.

Avslutade aktiviteter i HP 2025

- ✓ [Ramverket] Ramverket som presentation* och textdokument
- ✓ [Ramverket] Tillgång till expertkompetens för stöd gällande ramverkets olika kriterieområden
- ✓ [Samverkansmodellen] Sammanställa regionala organisationsöversikter
- ✓ [Finansiering] Lyfta fram befintliga modeller för finansiering
- ✓ [Ramverket] Integrera beskrivningarna av kvalitetskriterierna på ramverkets Sharepoint genom egna sidor

Aktiviteter som planeras avslutas innan årsskiftet i HP 2025

- ✓ [Ramverket] Utveckla ramverkets verktygslåda under kriterieområdena Service och Upplevelse
- ✓ [Påverkan] Sammanställa underlag om vandringsleder positiva effekter för friluftsliv, folkhälsa och besöksnäring

Aktiviteter Handlingsplan 2026

Pågående aktiviteter som fortsätter 2026	Nya – redan identifierade aktiviteter för 2026 (från 2025)	Nya aktiviteter från regional och tematisk avstämning
• Utredda användandet och eventuellt tillgängliggörande av processverktyg för uppföljning av ramverk på Sharepoint • Utredda möjligheter för en gemensam digital kommunikationsfunktion på ramverkets Sharepoint • Utredda förutsättningar för nationell kvalitetssäkring av vandringsleder	• Utredda möjligheter och samverkansbehov för internationell marknadsföring • Konkretisera målbild • Utredda samverkansmöjligheter med markägarintressenter och nyttjanderättsinnehavare nationellt • Digital tillgänglighet vandringleder	• <u>[Nytt utvecklingsområde – nr 0] Spridning och användning av ramverket inkl. vandringsforum</u>, ex: • Mer detaljerad information om hur framgångsrika regioner arbetar • Goda exempel på hur kommuner har arbetat med ramverket, samverkan inom kommunen och mellan kommun och andra aktörer. • Exempel och modeller för organisering runt långa leder. • Håll möten om Sharepointytan vid några tillfällen för att de som vill ska få hjälp att ta till sig materialet • Utbildningsinsatser för tillämpning av ramverket, ex, Material för drifts- och skötselutbildningar. • Erfarenhetsutbyte kring markägarfrågor på lokal och regional nivå • Erfarenhetsutbyte kring urval av vandringsled • Standard för att mäta besök på led • Nyckeltal för ledunderhåll (<i>kräver tillsättning av gruppledare</i>) • Utvecklade kriterier för ledmarkering i tätort • Vidareutveckling av verktyget Svårighetsgradering (<i>kräver tillsättning av gruppledare</i>)

Mer om friluftsliv och vandringsleder

- Sändlistan för vandringsledsaktörer: mejla lisa.diehl@naturvardsverket.se
- [Lägesrapport friluftsliv](#): om Naturvårdsverkets arbete med friluftsliv
- Kommande webinarium 14 nov 13 - 14: kunskapssammanställning om ekonomiska effekter av investeringar i friluftsliv

FOTO: TOMMIE S OHLSSON

Vandringsledsforum 2026

5 -7 maj i Halmstad, save the date!

- Nationellt forum för att driva det nationella arbetet framåt, byta erfarenheter, ta del av ny lokal, regional och nationell kunskap och nätverka
- Sveriges alla vandringsledsaktörer varmt välkomna!

FOTO: ERIK KILSTRÖM

Tack för idag!

NATIONELLT RAMVERK FÖR
VANDRINGS
LEDER